

VIII. PAGHATAG OG TUBIG SA BAKA

Ang usa ka baka makahurot og 12 ka galon nga tubig kada-adlaw, apan dili limitahan ang pagpainom niini.

Ang tubig makatabang sa paghilis sa pagkaon aron makuha sa hayop ang mga sustansiya.

Aron makab-ot ang kinihanglan nga mga minerals, tagaan ang baka og 30-50 gramos asin matag adlaw.

IX. PAGLIGO UG PAGLIMPYO SA SILONGAN SA BAKA

Ibaligya ang baka sa kinilo diretso sa "auction market" o ihawan aron dili moagi sa mga ahente. Ibaligya ang baka kon tambok na aron dili magdugang ang gasto sa pagpakaon. Ang baka tambok na kon mobaga ang unod, momaskulado ang abaga ug sampot.

Hibal-i ang gibana-banang timbang sa baka pinaagi sa pagsukod likos sa ilok sa pangunahang tiil (Chest-Girth) pinaagi sa paggamit og tape measure.

Printed & produced by:

**INFORMATION SERVICES SECTION
Agricultural Training Institute - VII
Cabawan District, Tagbilaran City**

aticv.7@gmail.com
ati_7cv@yahoo.com

www.ati.da.gov.ph
www.e-extension.gov.ph/elearning

+63 917.321.8524 | (038) 411-3661

follow us in

#ATICentralVisayas

MGA GIYA SA PAGPATAMBOK SA BAKA

REFERENCE:

Department of Agriculture RFO 7
Maguikay, Mandaue City

I. LUGAR NGA PATAMBOKAN SA BAKA

- Duol sa tubig.
- Abunda sa pagkaon sama sa sagbot ug biya sa kaumahan.
- Labing maayo kon duol sa "Auction Market" aron sayon ra ang pagbaligya niini

II. SILONGAN SA BAKA

- Manalipod sa baka gikan sa ulan, hangin og init.
- Gisugyot nga gidak-on: uno por dos metros kuadrado matag baka.

Ang baka mahimo sa usab nga itugway diin daghan og sagbot ug kinahanglan painitan sa hamubo nga panahon. Sa gabie kinahanglan kini ibalik sa iyang pasilonganan.

III. PAGTANUM OG MGA SAGBOT

Ang mga sagbot ug legumbres nga angay itanum para ipakaon sa baka naglakip sa mosunod:

Sagbot	Legumbres
1. Napier grass	1. Kudzu
2. Para Grass	2. Centrocema
3. Guinea Grass	3. Setaria
4. African Stargras	4. Schofield
5. Alabang X	5. Ipil-ipil
6. Signal Grass	
7. Senteria Grass	

IV. PAGPILI SA BAKA NGA PATAMBUKON

1. Edad ug timbang – Duha ngadto sa tulo ka tuig, 200-300 kilos
2. Gisugyot nga Rasa (breed) – Mga kaliwat sa Brahman, Ongole, Sahiwal ug Tharparkar, kay kusog motubo sa lumad
3. Kinatawo (sex) – Laki nga baka o kapon kay dali motambok. Mahimo ra ang baye nga baka ug walay laki.
4. Taras (Disposition) – Aktibo, apan dili idlas/dula kay kini sayon nga galmon. Maayo mokaon, dili pilian.
5. Panglawas – himsog, pino ang balhibo, hayag ang mata, umog ang ilog, walay sakit ug parasito, lapad ang dughan ug abaga

V. PAGPURGA UG PAGSUMPO SA PARASITO

- Purgahon ang baka human sa usa ka semana sa pagpalit niini alang sa hilahila (liverflukes) ug bitok (roundworms).
- Ipahiling ang hugaw sa baka sa laboratory aron masuta ang klase sa mga parasito nga nitakboy niini, ug madapatan sa tukma nga purga.
- Ikonsolta usab sa local nga livestock teknisyon ang tukma nga tambal alang sa mga koto, langaw, lusa, tungaw, ug uban pa.

VI. PAGBAKUNA SA BAKA

Pagpakigkita sa teknisyon sa local nga buhatan sa Agrikultura alang sa rekomendasyon sa mga bakuna sama sa hemorrhagic septecemia.

VII. PAGKAON SA BAKA

Ang mga sagbot, legumbres ug biya sa umahan, sama sa dagami sa humay og mais ihatag sa baka kutob sa iyang mahurot.

Tagaan ang baka sa mga pagkaon nga taas og sustansiya, pino ang nga grano (concentrate). Kini mao ang tahop o ginaling nga mga lugas sa kadaghanon nga usa hangtod sa duha ka kilo kada adlaw.

Ang pagpakaon sa baka pinaagi sa "Supak" gikinahanglan lamang kon kini hinay mokaon o daghan pa ang sobra sa gihatag nga pagkaon. Ang "Supak" gihimo aron pagseguro nga makab-ot sa baka ang kinahanglan nga pagkaon alang sa pag-tubo ug pag-usbaw sa timbang.